

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1944 kl. 1 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten, jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 21 april 1944 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 250, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande

F ö r s l a g

till

förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten.

Härigenom förordnas, att vad i förordningen den 30 juni 1943 om begränsning i vissa fall av skatt till staten stadgas med avseende å skatt, som påförts skattskyldig på grund av taxering för taxeringsåret 1943, skall äga tillämpning jämväl i fråga om skatt, som påförts skattskyldig på grund av taxering för taxeringsåret 1944; skolande därvid vad i förordningen sägs om år 1943 i stället avse år 1944.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Till behandling i samband med förevarande proposition har utskottet upplagit de under motionstiden vid riksdagens början väckta, till utskottet hänvisade likalydande motionerna nr 247 i första kammaren av herr *Manner-skantz* och nr 385 i andra kammaren av herrar *Lundell* och *Wiberg*, vari hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, dels att skyndsamt utredning verkställes rörande möjligheterna till sådan reformering av gällande bestämmelser angående begränsning i vissa fall av skatt till staten

att även kommunalutskylderna inräknas i det maximala skattebeloppet, dels att de förslag, vartill sådan utredning kan föranleda, snarast föreläggas riksdagen».

Beträffande motiveringen för de i motionerna framställda yrkandena får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen nr 247 i första kammaren.

Genom beslut vid 1942 och 1943 års riksdagar antogos särskilda förordningar om begränsning i vissa fall av skatt till staten, avseende skatter som påförts på grund av taxering för taxeringsåren 1942 och 1943. Dessa förordningar utfärdades den 18 juli 1942 (nr 644) och den 30 juni 1943 (nr 493).

I 1 § i sistnämnda förordning stadgas att fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret eller som här stadigvarande vistats, så ock oskift dödsbo efter person, som vid dödsfallet var här bosatt eller här stadigvarande vistades, äger under de förutsättningar och i den omfattning, som i förordningen sägs, åtnjuta avkortning av den skattskyldige på grund av taxering för taxeringsåret 1943 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt värnsskatt eller restitution av redan erlagd sådan skatt eller båda dessa förmåner i förening.

I 2 § 1 mom. första stycket föreskrives, att avkortning av påförd skatt och restitution av erlagd skatt skola avse det belopp, varmed den skattskyldige på grund av taxering för taxeringsåret 1943 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt och särskild skatt å förmögenhet sammanlagt överstiga 80 procent av den för honom samma år enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten ökad med det belopp, varmed avdrag för erlagda allmänna skatter jämlikt 4 § sistnämnda förordning må ha vid taxeringen medgivits, men minskad i förekommande fall med den skattskyldige för samma år påförd krigskonjunkturskatt, dock att avkortningen och restitutionen sammanlagt högst må omfatta summan av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten och värnsskatten. Vidare har i 2 § 1 mom. andra stycket — i anslutning till ett av 1943 års riksdag antaget förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 17 juni 1938 (nr 370) om särskild skatt å förmögenhet — stadgats att vid fastställandet av det belopp, för vilket avkortning eller restitution må åtnjutas, skall i förekommande fall med taxerad inkomst förstås ett med tillämpning av föreskrifterna i 2 § fjärde stycket förordningen om särskild skatt å förmögenhet beräknat belopp. Därjämte har i 2 § 2 mom. stadgats, att för äkta makar, som under hela beskattningsåret eller större delen därav levt tillsammans, rätten att åtnjuta avkortning eller restitution skall bedömas med hänsyn till båda makarnas sammanlagda inkomst och skatter; det belopp, som med tillämpning av detta stadgande må avkortas eller restitueras, skall fördelas å makarna i förhållande till de belopp, varmed vardera maken skulle ägt åtnjuta avkortning eller restitution därest hänsyn tagits endast till den makens inkomst och skatter.

Slutligen ha i 3—8 §§ upptagits närmare bestämmelser rörande tillväga-

gångssättet vid avkortningen och restitutionen m. m. I fråga om dessa bestämmelser må här endast nämnas, att ansökan om avkortning eller restitution skall göras inom natt och år efter det den skattskyldige avfordrats utskylderna i fråga.

I cirkulärskrivelse den 10 mars 1944 till överståthållarämbetet och länsstyrelserna har finansdepartementets rättsavdelning anhållit bland annat om upplysning angående det antal fall, å vilka 1942 respektive 1943 års förordning i ämnet vunnit tillämpning, med angivande tillika av de skattebelopp, som i varje särskilt fall påförts den skattskyldige respektive avkortats eller restituerats.

Av de inkomna svaren framgår, att ansökningar om avkortning eller restitution av statsskatt jämlikt 1942 års förordning inkommit till 10 länsstyrelser, att ansökningarna avsett sammanlagt 19 skattskyldiga, att av ansökningarna 17 bifallits och 2 avslagits, att de bifallna ansökningarna avsett ett sammanlagt belopp avkortad eller restituerad skatt av 203 248 kronor 27 öre, att 1943 års förordning vunnit tillämpning vid 7 länsstyrelser, att de jämlikt sistnämnda förordning inkomna ansökningarna avsett sammanlagt 15 skattskyldiga, att alla ansökningarna bifallits samt att det sålunda jämlikt 1943 års förordning avkortade eller restituerade beloppet utgjort 250 046 kronor 14 öre.

Till stöd för det i propositionen framlagda förslaget har *departementschefen* anfört bland annat följande:

»Av de från länsstyrelserna infordrade uppgifterna framgår, att 1942 och 1943 års förordningar om begränsning i vissa fall av skatt till staten vunnit tillämpning endast beträffande ett fåtal skattskyldiga. Emellertid torde de skäl, som tidigare åberopats för en lagstiftning av ifrågavarande slag, alltså jämt föreligga. Jag tillstyrker därför, att lagstiftningen erhåller förlängd giltighet förslagsvis under ytterligare ett år.

Två länsstyrelser ha uttalat att frågan om de kommunala utskyldernas inordnande under skattespärren borde närmare undersökas, varjämte en annan länsstyrelse anfört att avkortning eller restitution icke borde beviljas i sådana fall, då de avkortade och restituerade beloppen icke överstege sammanlagt 100 kronor. Emellertid vill jag erinra om att frågan om kommunalutskyldernas inordnande under reduktionsregeln var föremål för prövning under förarbetena till 1942 års förordning i ämnet, men att tanken då avvisades. Tillräckliga skäl att nu upptaga frågan till omprövning torde icke föreligga. Vad åter angår förslaget om införande av vissa undantagsbestämmelser med avseende å belopp om högst 100 kronor torde dylika undantagsbestämmelser sakna praktisk betydelse. Jag finner därför ej skäl att tillstyrka förslaget. Ej heller i övrigt synes anledning föreligga till avvikelser från de enligt 1943 års förordning gällande bestämmelserna.»

I de föreliggande motionerna ha motionärerna till stöd för sin hemställan anfört, att det vore en uppenbar brist att icke skattespärren enligt 1943 års förordning i ämnet utformats så, att även kommunalutskylderna medräknades i det maximala skattebeloppet. Vid framläggande för 1942 års riksdag av förslag om införande av en skattespärr hade chefen för finansdeparte-

mentet anfört, att även om det varit önskvärt att jämväl kommunalutskylderna kunnat inordnas i det föreslagna systemet, det icke varit möjligt att för det dåvarande genomföra en dylik åtgärd. Något annat skäl för att utesluta kommunalutskylderna än att ett inordnande av dessa utskylder under reduktionsregeln krävde en mera ingående utredning än som vid förslagets framläggande kunnat medhinnas hade dock icke anförts. Det vore därför i hög grad önskvärt att en sådan utredning nu igångsattes.

Utskottet.

Enligt förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten äger fysisk person eller oskift dödsbo efter sådan person under vissa förutsättningar åtnjuta avkortning av den skattskyldige på grund av taxering för taxeringsåret 1943 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt värnsskatt eller restitution av redan erlagd dylik skatt. Avkortning av påförd skatt och restitution av erlagd skatt skola avse det belopp, varmed den skattskyldige på grund av taxering för taxeringsåret 1943 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt och särskild skatt å förmögenhet sammanlagt överstiga 80 procent av den för honom samma år enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten ökad med det belopp, varmed avdrag för erlagda allmänna skatter må ha vid taxeringen medgivits, men minskad i förekommande fall med den skattskyldige för samma år påförd krigskonjunkturskatt. Avkortningen och restitutionen må dock högst omfatta summan av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten och värnsskatten. Den särskilda skatten å förmögenhet avkortas och restitueras således icke.

I förevarande proposition föreslås, att nämnda förordning skall erhålla förlängd giltighet under ytterligare ett år och att förordningen följaktligen skall äga tillämpning jämväl i fråga om skatt, som påförts skattskyldig på grund av taxering år 1944. Då utskottet i likhet med departementschefen finner de skäl, som tidigare åberopats för en lagstiftning av ifrågavarande slag, alltjämt föreligga, tillstyrker utskottet bifall till det i propositionen framlagda förslaget.

I de likalydande motionerna I: 247 och II: 385 har yrkats skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om skyndsamt utredning rörande möjligheterna till sådan reformering av gällande bestämmelser, att även kommunalutskylderna inräknas i det maximala skattebeloppet. Utskottet får i anledning härav erinra om att, då reduktionsregler av förevarande slag första gången infördes i vår skattelagstiftning, vilket skedde år 1942, frågan huruvida reduktionen borde omfatta jämväl kommunalutskylder var föremål för övervägande. Sålunda framhöll departementschefen i propositionen nr 359 till 1942 års riksdag, att, även om det varit önskvärt att jämväl kommunalutskylderna kunnat inordnas i systemet, detta icke torde vara möjligt att för det dåvarande genomföra. Kommunalskyldernas inordnande under reduktionsregeln skulle nämligen — yttrade departementschefen — upprulla en rad problem, vilka för sin lösning krävde en mera ingående utredning än som då kunde medhinnas.

Då det i propositionen framlagda förslaget om fortsatt tillämpning av ifrågavarande lagstiftning allenast avser innevarande års taxering, finner utskottet ej anledning tillstyrka bifall till motionärernas hemställan om skrivelse till Kungl. Maj:t i motionernas syfte. Utskottet vill emellertid framhålla, att, därest vid nästkommande års riksdag förslag framlägges om bibehållande av reduktionsregler vid den statliga beskattningen, det synes önskvärt, att frågan huruvida och under vilka förutsättningar kommunalutskylder lämpligen kunna inordnas under dessa regler göres till föremål för närmare undersökning. Skulle en sådan utvidgning av reduktionsreglerna anses kunna och böra genomföras, torde det procenttal av den taxerade inkomsten, vid vilket reduktionen skall inträda, böra höjas. Utskottet förutsätter även, att vid reduktionsreglernas utformning tillses, att dessa regler icke komma att föranleda en minskning av skatteintäkterna för vederbörande kommuner.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 250, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten; samt

2) att de likalydande motionerna I: 247 av herr Manner-skantz och II: 385 av herrar Lundell och Wiberg angående utvidgning av gällande bestämmelser om begränsning i vissa fall av skatt till staten att gälla även kommunalutskylder icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 maj 1944.

På bevillningsutskottets vägnar:

ELON ANDERSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bårg**, *Elon Andersson*, *Wahlmark*, *Sjödahl*, *fril. herre De Geer*, *Frans Ericson*, *Velander**, *Bondeson** och *Robert Berg**, samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren*, *Hagberg* i *Malmö**, *Björklund**, *Hammarlund*, *Olsson* i *Gävle**, *Orgård*, *Lundell*, *Nilsson* i *Kristinehamn*, *Bladh* och *Fröderberg*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herr *Lundell*.